

सन २०१९-२० या वर्षासाठी भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेंतर्गत मंजूरी देण्यात आलेली कामे महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेशी अभिसरण करून पूर्ण करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक: सावियो-२०२०/प्र.क्र.१०३/अजाक
मंत्रालय विस्तार, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक: १३ ऑक्टोबर, २०२०.

- संदर्भ :** १. शासन निर्णय, क्रमांक: दवसू-२०१५/प्र. क्र.३४७/अजाक, दिनांक ०९ मार्च, २०१८,
२. शासन निर्णय,नियोजन (रोहयो) विभाग, क्रमांक: मग्रारो-२०१८/प्र. क्र.१३८/मग्रारो-१,-
दिनांक ०५ नोव्हेंबर, २०१८,
३. शासन निर्णय, क्रमांक: सावियो-२०२०/प्र.क्र.३६/अजाक, दिनांक २६ मार्च, २०२०.

प्रस्तावना:

राज्यातील नागरी व ग्रामीण क्षेत्रातील अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्ती/गावांचा विकास करण्यासाठी व या घटकांना मुलभूत सुविधा पुरविण्यासाठी मा.लोकप्रतिनिधींनी सुचविलेल्या कामांना शासनस्तरावरून मान्यता देण्यासाठी “भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजना” अशी राज्यस्तर योजना सन २०१८-१९ पासून शासन निर्णय, दिनांक ०९ मार्च, २०१८ अन्वये या विभागामार्फत राबविण्यात येते. सदर योजनेंतर्गत अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तीतील/गावातील पाणी पुरवठा, मलनिःसारण, पोहोच रस्ते, अंतर्गत रस्ते, गटार बांधणे, स्मशान भूमीचा विकास करणे, पथदिवे, पर्जन्य पाण्याचा निचरा, सार्वजनिक सुलभ शौचालये, ग्रंथालय/अभ्यासिका, व्यायाम शाळा या व्यतिरिक्त स्थानिक वस्तीतील रहिवाश्यांच्या गरजा लक्षात घेता विकास कामांचा समावेश शासनस्तरावरून करण्यात येतो.

राज्यातील विविध विभागांच्या योजनांचे अभिसरण (Convergence) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेशी करण्याबाबत शासन निर्णय, नियोजन विभाग, दिनांक ०५ नोव्हेंबर, २०१८ अन्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार सद्यःस्थितीत महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत २६० कामांचे संयोजन अनुज्ञेय असून या कामांपैकी २८ कामांमध्ये विविध विभागांच्या योजनांसोबत अभिसरण करण्याचे निश्चित करण्यात आले आहे.

त्यानुसार उपरोक्त संदर्भ क्रमांक ३ येथील शासन निर्णयातील अमरावती जिल्ह्यातील मंजूर कामांपैकी काही कामे महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत अभिसरण (Convergence) करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेंतर्गत शासन निर्णय संदर्भाधीन क्रमांक ३ येथील दिनांक २६ मार्च, २०२०च्या शासन निर्णयान्वये अमरावती जिल्ह्यातील कामांना मंजूरी देण्यात आलेली आहे. त्या कामांपैकी अनुक्रमांक ४२३ ते ४३० व ४३२ आणि ४३४ ते ४४१ व ४४४ अशी १८ कामे उपरोक्त संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील दिनांक ०५ नोव्हेंबर, २०१८च्या

शासन निर्णयान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेशी अभिसरण (Convergence) करून पूर्ण करण्यात यावीत.

२. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना या योजनेंतर्गत २८ कामे अभिसरण (Convergence) च्या माध्यमातून घेता येतात. त्यामध्ये “स्मशान भूमी शेड बांधकाम” या कामाचा समावेश आहे तर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेंतर्गत “स्मशान भूमीचा विकास करणे” या कामाचा समावेश आहे. अभिसरण करून पूर्ण करावयाच्या १८ कामांमध्ये डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेंतर्गत मंजूर केलेल्या सर्व कामांमध्ये “स्मशान भूमी सौंदर्यीकरण या कामाचा अंतर्भाव आहे. अनुसूचित जाती उप योजनेतून करण्यात येणाऱ्या कामांचा लाभ हा, अनुसूचित जाती या घटकांसाठी होणे आवश्यक आहे. स्मशान भूमी भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेतून घेणे योग्य राहणार नाही, केवळ अनुसूचित जातीसाठी स्मशान भूमी असेल तर, या योजनेतून घेणे योग्य होईल. ही बाब जिल्हाधिकाऱ्यांनी तपासून प्रस्तावित केलेले कामे अभिसरणाच्या (Convergence) माध्यमातून करता येतील का, याची नियमानुसार तपासणी करावी.

३. सदर कामांचे अभिसरण करत असताना भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेतील निधी अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तींमध्येच खर्च होत आहे किंवा कसे याबाबतची संयुक्त जबाबदारी त्या जिल्ह्यातील सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण व कार्यान्वयीन यंत्रणा यांची राहिल.

४. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेचे अभिसरण (Convergence) करून काम करण्यात येणार आहे. त्यामुळे भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेतून करण्यात येणाऱ्या कामाचा लाभ अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांना होत आहे याची खात्री जिल्हाधिकारी यांनी कामांना प्रशासकीय मान्यता देण्यापूर्वी करणे आवश्यक राहिल. त्याचप्रमाणे, अभिसरणासंबंधीच्या शासन निर्णयांचे पालन करणे आवश्यक राहिल.

५. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर सामाजिक विकास योजनेंतर्गत मंजूर करण्यात आलेल्या निधीसाठी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना नियंत्रक अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात आलेले असल्याने सदर कामे अभिसरणाद्वारे पूर्ण करण्याच्या संदर्भात संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी उपरोक्त तरतुदींची पालन होत आहे, याबाबतची दक्षता घ्यावी.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आलेला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२०१०१३१६४२४७४९२२ असा आहे. हा शासन निर्णय (शुध्दीपत्रक) डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुनिल सरदार)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. आयुक्त, समाज कल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा)-१/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
३. नियोजन (रोहयो) विभाग (मग्नारो-१), मंत्रालय, मुंबई,
४. जिल्हाधिकारी, अमरावती,
५. उपजिल्हाधिकारी (रोहयो), जिल्हाधिकारी कार्यालय, अमरावती,
६. मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, अमरावती,
७. प्रादेशिक उप आयुक्त, समाज कल्याण विभाग, अमरावती,
८. सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण विभाग, अमरावती,
९. जिल्हा कोषागार अधिकारी, अमरावती,
१०. निवडनस्ती (अजाक).